QUEST POWSTAŃCZY POZNAŃ

I wojna światowa do końca zmierzała,
potęga Niemiec w gruz się rozpadała.
Rewolucja zawrzała, cesarz abdykował,
stary świat runął, nowy się budował.

Rady robotników i żołnierzy władzę zastąpiły,
w Wielkopolsce takie też się utworzyły.
Polacy i Niemcy w nich zasiadali,
wg liczby mieszkańców udziały posiadali.
W ten sposób wpływali na to, co się działo,
by sprawy narodowej bronić się dało.

Wybrano Komisariat Naczelnej Rady Ludowej,
by Polaków reprezentować w rzeczywistości nowej.
Trzech Polaków go tworzyło, każdy z nich był inny
ksiądz Adamski, Korfanty i Adam Poszwiński.

Konferencja pokojowa w Paryżu się odbywała,
nad kształtem świata obradowała.
Jaka Polska powstanie? Ważyły się losy.
Z Wielkopolską w granicach? Różne były głosy.

W tej atmosferze zorganizowano Sejm Dzielnicowy,
budząc w społeczeństwie nadzieje nowe.

Na ten czas miasto całkiem się zmieniło,
wielu mieszkańców polskie flagi wywiesiło.
W Sali Lamberta obrady rozpoczęto,
w Poznaniu to było ogromne święto.

Sala Lamberta? Pytasz gdzie ona była?
W Kino Apollo po wojnie się zmieniła.
Tablicę tu znajdziesz – pod orłem cytaty,
kiedy Sejm obradował zapisz sobie daty.

[ ] – [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
18

a b c
[ ] + [ ] + [ ] = [ ]
a b c d

Idź w lewo, aż ulica przetnie Ci drogę,
tam znów w lewo zaraz skręcić Ci pomogę.
Dalej przed siebie, tam gdzie skrzyżowanie,
przy kościele ceglanym otrzymasz zadanie.

Proboszczem w tym czasie w Świętym Marcinie
był Teodor Taczak, w pobożnej chowany rodzinie.
W Święta gościł Stanisława – brata rodzonego,
na dowódcę Powstania nagle wybranego.

W Powstaniu Stanisław ważną miał rolę,
do tej historii wrócić jeszcze sobie pozwolę.
Przy kościele idź śmiało w kierunku kaplicy,
zatrzymaj się przy dużej kamiennej tablicy.

Kto był patronem jej fundatorów,
wpiszcie w kratki, zgodnie, bez sporów.

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
7 3

Okrążaj kościół, bacznie się rozglądaj,
dzwonnicy z daszkiem za płotem wyglądaj.
Teraz mają dzwonnicę naprawdę skromną,
zobaczysz dzwonnicę wcześniejszą – ogromną.

Idź dalej, kościół dookoła okrążając,
miejsca po pomniku za chwilę szukając.
Symbole narodowe na piedestał wynoszono,
mimo trudności pomnik wieszcza tutaj postawiono staraniem

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
10 8

Ważne to miejsce było,
wiele patriotycznych manifestacji tutaj się odbyło.

Ruszaj pod górę, wybitna postać tu czeka,
urodził się w wiosce o nazwie Wyrzeka.

To Piotr Wawrzyniak, kapłan wyjątkowy,
do walki o polskość był zawsze gotowy.

Niekoronowany król polski – tak go nazwali
w niemieckich gazetach, gdzie o jego śmierci pisali.
Nie dał Polakom wpadać w tarapaty finansowe,
tworząc spółki gospodarcze i zarobkowe.

Na tablicy wersów wiele, w każdym są litery,
Odlicz wersy po kolei: jeden, dwa, trzy, cztery...
W piątym masz zadanie, literki zliczyć trzeba,
i od końca wpisać wynik w kratki jak potrzeba.

[ ]
e

W tył zwrot wykonaj, czas ruszyć w drogę,
kolejnego bohatera odkryć Ci pomogę.
Gdy się obrócisz, ulica w perspektywie,
przejdź na drugą stronę i podążaj nią cierpliwie.

Cały czas prosto pokonując drogę,
mijasz również skrzyżowanie tramwajowe.

Zerknij po drodze, kto patronem jej jest,
na tabliczce za chwilę przeczytasz o nim tekst.

Był [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
14

i [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
19

i pierwszym z przekonania organicznikiem.

Efektem jego pracy, było takie działanie,
że wpływało na patriotyczne młodzieży chowanie.
Rzetelna praca, sumienność, dobre wykształcenie,
miały pomóc w przyszłości przynieść wyzwolenie.

Założenia te słuszne i owocne się okazały,
gdy powstańcze oddziały Wielkopolskę wyzwalały.
W końcu po prawej okazały, narożny budynek,
przy tablicy z portretem zatrzymaj się chwilę.

Wielkiemu Synowi Polski jest poświęcona,
symbolami w narożach ładnie otoczona.
Co przedstawia ten dolny po prawej stronie?
Zapisz tym, co akurat trzymają Twe dłonie.

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
22 13

Kogo przedstawia? Wszyscy to wiedzą,
jeśli masz wątpliwość – napisy podpowiedzą.
Wracamy teraz do naszej historii...
26 grudnia – tej daty nie zapomnij!

W tym czasie miasto obiegły wieści
że do nas przyjedzie Ignacy Paderewski!
Niemcy się tego bardzo obawiali,
w przyjeździe Mistrza mocno przeszkadzali.

Prąd wyłączyli, miasto ciemności spowiły,
lecz w powitaniu polityka nie przeszkodziły.
Drogę do Bazaru pochodnie oświetlały,
trzy tysiące ochotników – to orszak niemały.

Wieczorem pod Bazarem tłumy niezliczone
przemówienia przybysza były spragnione.
On wyszedł na balkon i przemówił z mocą,
słowa jego wspominano jeszcze ciemną nocą.

Przed Tobą ulica znanego już bohatera,
przejdź na drugą stronę, by literki zbierać.
Z tabliczki na murze informację potrzebujesz,
gdzie życie zakończył. I dalej maszerujesz.

Umarł w [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
20

Budynek to stary, pruskie ma korzenie,
jednak o powstańczym akcencie nadmienię.
Portretów dwóch wodzów szukaj na kolejnej tablicy,
stań przy niej i słuchaj, co się działo na tej ulicy.

Bohaterowie, co za sobą niezbyt przepadali,
na jednej tablicy są upamiętnieni.
Kapitan Taczak do majora awansowany,
na dowódcę Powstania został mianowany.

Przyjął odpowiedzialność i nominację Piłsudskiego,
„będę dowódcą, aż do przyjazdu kogoś godniejszego".
Piętnastego stycznia przysłano generała,
zaskoczyła go tutaj organizacja doskonała.

Luźne oddziały w plutony i kompanie przekształcono,
aprowizację i uzbrojenie żołnierzom zapewniono.
Z magazynów wroga broń zdobyczna była,
w ręce Powstańców szybko trafiła.
Mundury, łączność, transport zorganizowano,
a w końcu to wojsko Armią Wielkopolską nazwano.

Dowbór-Muśnicki, polski oficer w Rosji wykształcony,
w I wojnie na froncie w boju doświadczony.
Przeciwnik Piłsudskiego – nie znosili się zażarcie,
trafił do Poznania, Wielkopolanom „na pożarcie".

Rachuby się nie spełniły, choć z oficerami się wadził,
Powstanie do zwycięskiego finału poprowadził.
Żelazną ręką dowodził, dyscypliny pilnował,
wojsko od polityki z daleka zachował.

Po bokach krzyża, u dołu tablicy,
znajdziesz w dwóch polach umieszczone napisy.
Z wyrazu po lewej piąta litera,
na pierwsze miejsce do hasła zabiera
Z daty po prawej zapisz cyfrę drugą
i w dalszą drogę wyruszysz niedługo.

[ ]
1

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
25 21

Idź śmiało dalej, aż do wejścia głównego,
licznymi płaskorzeźbami obficie zdobionego.
Przed wybuchem Powstania Niemcy broń tu składowali,
w krytycznej chwili się ewakuowali.

27 grudnia już ich tam nie było,
Polacy bez bitwy zajęli muzeum.

Centrum dyspozycyjne tu ulokowano,
nowe oddziały też tu organizowano.
Świeżo zdobytą broń gromadzono,
kuchnię polową również urządzono.

Wejścia do budynku strzegą dwie niewiasty.
Wyrzeźbione zostały w kamieniu jasnym.
Przy jednej dwa maluchy klejnoty wyjmują,
jej oczy do przejścia Ciebie kierują.

Pierwszymi pasami przejdziesz bezpiecznie,
tuż przed drugimi zatrzymaj się koniecznie.
Spójrz w prawo, zobaczysz mural historyczny.
Na Święty Marcin z dzwonnicą widok masz śliczny.

Sprzed czasów, gdy Taczak u brata świętował,
widok dzwonnicy na pocztówce się zachował.
Przejdź wreszcie do końca ulicę pasami,
zatrzymaj się na chwilę przy budynku ze schodami.

Jesteś w centrum wydarzeń, tutaj się to działo,
gdy zwycięskie Powstanie w Poznaniu wybuchało.
Przejdź na plac uważnie, stań przy pomniku,
niezwykłej historii wysłuchaj po cichu.

27 grudnia emocje wciąż grają,
Polacy marsz dzieci przed Bazar urządzają.
Przeszło ich dwa, może trzy tysiące,
z entuzjazmem serdecznie Mistrza witające.

Czas płynie, Niemcy się denerwują,
drugą demonstrację w Poznaniu szykują.
Przez ciemne miasto głośny pochód kroczy,
polskie i alianckie flagi kłują Niemców w oczy.

Zrywają ze złością, w gniewie deptają,
polskie symbole specjalnie znieważają.
Polskie lokale też zdemolowali,
pieśni nacjonalistyczne głośno śpiewali.

Rosło napięcie, wreszcie padły strzały,
które bieg historii po latach odwracały.
Rozetki i kokardy Powstańcy nałożyli,
w ten sposób od Niemców się odróżniali.

Z zapalonej iskry wybuchło Powstanie,
cała Wielkopolska już czekała na nie.

Poszukaj przy placu budynku nr [ ] **d**

w tamtą stronę teraz udaj się właśnie.
Modernistyczny budynek oto przed Tobą,
sto lat temu kawiarnia była tu ozdobą.

Na szyldzie „Grandcafe" dumnie napisano,
w Poznaniu zdrobniale „grandką" ją zwano.
Gdy walki w mieście kilka godzin trwały,
kuchnię polową panie tu zorganizowały.

Idź wzdłuż ulicy, aż do przejścia z pasami,
na płycie placu gramy dalej z zagadkami.
Co tu złożono? Napis w chodniku Ci podpowiada,
literki do hasła w kolejne kratki wkłada.

[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
11 **23**

[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
4

To miejsce było świadkiem uroczystości,
ważnej dla wojska i miejscowej ludności.

Uroczysta msza święta, potem przysięga.
Dowódca przed nowym sztandarem klęka.
Potem defilada oddziałów bojowych,
do walki z wrogiem niemal gotowych.

Finansów na wojsko z Warszawy nie było,
z ofiarności Wielkopolan się wyposażyło.
Rezerwy polskich banków i spółek pomagały,
złoto i srebro od mieszkańców też tu trafiały.

Przed Tobą budynek, po lewej z podcieniami,
ruszaj przed siebie przejściem z kolumnami.

Z podcieni wychodzisz wprost na skrzyżowanie,
ostrożnie przejdź przezeń, tam masz zadanie.
Gdzie plac pusty widzisz, stał ważny budynek,
opowiem Ci o nim, zajmie to chwilę.

Emocje w napięciu, Powstańcy na ulicy,
widzą ich Niemcy z Prezydium Policji.
Wtem seria z karabinu młodego Niemca pada,
tak się rozpoczyna ogólna kanonada.

W wyniku strzelaniny powstańca raniono,
ku jego pamięci tablicę umieszczono.
Na narożnym budynku uważnie jej wyglądaj.
przez pasy dla pieszych ostrożnie tam podążaj.

Tablica Twym celem, podejdź do niej blisko,

z piątego wersu zapiszesz tu wszystko: [ ][ ][ ][ ][ ][ ]
6

To [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
16

[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ] – górnik z Westfalii,
5

który walczył w Powstaniu jako szef kompanii.
Ciężko raniony, przeniesiony do szpitala,
umarł tam, bo śmiertelna okazała się rana.

Idź prosto, Franciszek dalej Cię zaprasza,
lwa groźnego szukaj, ryczy, kły obnaża.
Jego wzrok Ci wskazuje zmianę kierunku,
w pasach dla pieszych szukaj ratunku.

Idziesz wzdłuż ulicy, podcienia Cię osłaniają,
widok na stare domy przed Tobą odkrywają.
Wiele z nich pamięta czasy Powstania,
spacer tą ulicą do zadumy skłania.

Wielu ochotników ruszyło do walki,
zostawiając w domu żony i matki.
Dzielne kobiety biernie czekać nie chciały,
sprawy powstańcze w swoje ręce brały.

Włączały się wszędzie, gdzie było możliwe,
były pracowite i bardzo cierpliwe.
Żołnierz dzielnie walczył, lecz strawy potrzebował,
zgadnij, kto w kuchni polowej gotował?

Kobiety ofiarnie w nich pracowały,
worki ziemniaków szybko obierały.
Opatrunki i leki w Składnicy Sanitarnej,
powstawały dzięki ich pracy ofiarnej.

Rozkazy do oddziałów musiały docierać,
łączniczki nieraz musiały się przedzierać.
Telegrafistki na pocztach i dworcach kolejowych
pilnowały informacji o ruchach bojowych.

Doceń zatem wkład duży całej społeczności
w odzyskanie przez Wielkopolan upragnionej wolności.

Budynki po drugiej stronie się przeplatają,
oglądasz je wszystkie po drodze mijając.
Gdy miniesz kilka nowych, znów stare gmaszysko,
to znak, że rozwiązania jesteś całkiem blisko.

Naprzeciw tego staruszka zacnego,
przejdź na drugą stronę na pasach, Kolego!
Tam wieża z zegarem kierunek Ci wskazuje,

do budynku nr [ ] Ciebie kieruje.
e

Za chwilę się dowiesz co tutaj było.

Tu [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ] [ ][ ][ ][ ][ ][ ]
12 **17**

Powstania Wielkopolskiego
przez trzy tygodnie się mieściło.

Dziś [ ][ ][ ][ ][ ][ ] [ ][ ][ ][ ][ ][ ] ma tu swoją siedzibę,
15 **2**

w bramie gabloty, spójrz na nie przez szybę.
I po zrobieniu szybkiego wywiadu,
napisz, kto udostępnił hotel na siedzibę sztabu?

[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ] [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
24 **9**

Idź w głąb bramy, gdzie w posadzce romby ułożone,
gdy miniesz ósmy, spójrz w prawą stronę.
W podwórku za murem, kącik nieduży,
na ścianie znajdziesz zwieńczenie podróży.

Jeśli przeniesiesz litery do kratek, otrzymasz fragment żołnierskiej przysięgi Powstańców:
Polsce .....

[ ][ ][ ][ ][ ][ ] [ ] [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
1 2 3 4 5 6 **7** **8 9 10 11 12 13 14 15**

[ ][ ][ ][ ][ ][ ] [ ][ ][ ][ ]
16 17 18 19 20 21 **22 23 24 25**

TEMATYKA:
W czasie wyprawy dowiesz się, jak doszło do wybuchu Powstania Wielkopolskiego i jaki był przebieg wydarzeń w Poznaniu w pierwszych jego dniach.

GDZIE TO JEST?
Poznań – miasto wojewódzkie, stolica regionu.

NA CZYM TO POLEGA?
W czasie wędrówki uczestnik zabawy rozwiązuje zadania i zagadki umieszczone w tekście, które prowadzą do końcowego punktu, gdzie została ukryta skrzynia skarbów z tajemniczą pieczęcią. Pieczęć na ulotce jest poświadczeniem przejścia całej trasy.

CZAS PRZEJŚCIA: ok. 50 minut.

MIEJSCE ROZPOCZĘCIA WYPRAWY:
przed kinem Apollo, ul. Ratajczaka 18 w Poznaniu.

WIĘCEJ QUESTÓW ZNAJDZIESZ NA:
WWW.27GRUDNIA.PL
I WWW.REGIONWIELKOPOLSKA.PL

KONTAKT DO OPIEKUNA QUESTA:
QUESTY@27GRUDNIA.PL

MIEJSCE NA PIECZĘĆ

POWSTANIE WIELKOPOLSKIE 100 ROCZNICA

QUEST POWSTAŃCZY POZNAŃ